



16 mei 2022

Aan:

- De minister voor Rechtsbescherming
- De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- De voorzitter van de VNG-commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs

Geachte heer Weerwind, geachte heer Van Ooijen, geachte heer Eerenberg,

De zorg voor kinderen gaat ons allen aan het hart. We willen allemaal dat kinderen veilig kunnen opgroeien, het liefst bij hun eigen ouders. Daar hebben kinderen en gezinnen soms hulp bij nodig, en die kan de jeugdzorgketen nu te vaak niet (tijdig) bieden. Simpelweg omdat de juiste hulp niet beschikbaar is. Dat veroorzaakt veel onnodig leed bij gezinnen. Het signalement van de Inspecties over de jeugdbeschermingsketen laat dit ook weer zien. En recent stuurden rechters een brandbrief naar het kabinet over de voortdurende verslechtering van de jeugdhulp, waardoor rechterlijke uitspraken onvoldoende of te laat worden uitgevoerd en uit huis geplaatste kinderen onomkeerbare risico's lopen.

U werkt aan oplossingen voor deze problemen en toch hebben wij, de Raad voor de Kinderbescherming en jeugdbeschermingsorganisaties, zorgen. Zorgen over hoe oplossingen voor de lange termijn kunnen helpen om nú het tij te keren. Natuurlijk, regeren is vooruitzien. En het is ook dat doen wat nú nodig is. Want kinderen en gezinnen hebben nú behoefte aan hulp. Het is de maatschappelijke opdracht van onze organisaties om kinderen te beschermen. Wij ervaren dat we die opdracht in de huidige situatie niet voldoende kunnen waarmaken. We zijn blij te zien dat in de laatste voorstellen¹ grote urgentie wordt gevoeld bij de noodzakelijke hervormingen. Tegelijkertijd zien we de focus in de aanpak vooral gericht op de reikwijdte van de Jeugdwet en minder op de kinderen die wij tegenkomen in het gedwongen kader. Daarbij is onvoldoende duidelijk wat de termijnen en feitelijke mogelijkheden is om de afspraken werkelijk te kunnen realiseren.

Wij vragen u daarom om de focus te verleggen naar vandaag en morgen, en te zorgen voor een duidelijke doorzettingsmacht zodat we sneller vanuit een stabiele basis kunnen doorbouwen aan een toekomstbestendige zorg voor en bescherming van onze jeugd.

Kinderen beschermen onmogelijk door gebrek aan passende hulp

Wij komen in gezinnen waar de problemen groot zijn en vrijwillige hulp vaak niet voldoende is. Gedwongen hulp is dan nodig. Die hulp bieden we bij voorkeur thuis, want kinderen uit huis plaatsen wil niemand. We doen er alles aan om ervoor te zorgen dat een kind thuis kan blijven wonen, met de juiste hulp. Helaas loopt het in de praktijk vaak anders. Bijvoorbeeld voor

¹ [Kamerbrief over visie op stelsel jeugdzorg en noodzakelijke hervormingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

opvoedproblematiek, ouderproblematiek, kindproblematiek en/of gezinsproblematiek. Dit leidt er toe dat we moeten kiezen tussen twee kwaden. Thuis blijven wonen is geen optie voor een kind als het daar onvoldoende passende hulp krijgt. En uithuisplaatsing is eigenlijk ook geen optie als er geen passende hulp is die bijdraagt aan de veilige terugkeer van het kind. Het gebrek aan passende hulp plaatst ons keer op keer voor dilemma's en maakt het ons te vaak onmogelijk om ons werk goed te doen.

Sinds 2015 is het aantal uithuisplaatsingen hoger dan in de jaren ervoor. Dat kunnen we alleen veranderen met voldoende passende hulp.

Spoedeisende hulp

Als iemand acuut medische zorg nodig heeft, dan is die zorg er. Op de spoedeisende hulp in ziekenhuizen bestaan geen wachtlijsten. Het wordt tijd dat we ook op die manier omgaan met kinderen en gezinnen die vanwege opvoedproblemen of psychische problemen met spoed hulp nodig hebben. Doen we dat niet, dan is de schade op de lange termijn enorm. Problemen in gezinnen en families worden van generatie op generatie overgedragen. Maar liefst een derde van alle kinderen die onder toezicht zijn gesteld, moet veel te lang wachten op passende hulp. Dat is onacceptabel. Het is onacceptabel dat een kind een hele dag op een politiebureau moet wachten op een passende plek. Het is onacceptabel dat er nergens een goede opvangplek is voor een 14-jarig meisje dat al te lang in crisisopvang zit en daardoor noodgedwongen en onwenselijk terug moet naar haar vader. Ook is het onaanvaardbaar dat er onvoldoende hulp en begeleiding is voor ouders en kinderen om na een uithuisplaatsing contact te houden en toe te werken naar terugplaatsing.

Juist de kinderen met complexe problemen krijgen vaak geen passende hulp. Zo kan een kind met een lichte verstandelijke beperking (LVB) en psychische problemen niet terecht bij de GGZ omdat het een verstandelijke beperking heeft. Maar LVB-hulp krijgt het ook niet vanwege de psychische problemen.

Als de basis van passende hulp er niet is, is het gedwongen kader van kindbescherming een lege huls.

Toekomstscenario nog geen oplossing voor de problemen van nu

De problemen die we hierboven hebben geschetst, zijn u bekend. U werkt aan de verdere invulling van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en er zijn proeftuinen. Wij doen volop mee in die proeftuinen. Wij zien het toekomstscenario echter niet als dé oplossing voor alle problemen. We hebben onze kritiek daarop ook eerder geuit. Het toekomstscenario biedt geen antwoord op de meest urgente vraag naar passende hulp. Wij willen een oplossing voor dit probleem.

Keer het tij

Wij roepen u op om het tij te keren. Door de menskracht en middelen die u nu inzet voor een stelselwijziging, te benutten om de urgente problemen aan te pakken en op korte termijn meer passende hulp te realiseren. Wij denken daarbij aan de volgende punten:

- Maak duurzame inkoopafspraken met zorgaanbieders en GGZ-instellingen, zodat zij financiële zekerheid hebben en kunnen investeren en innoveren.
- Maak vaart met de gesprekken over de hervormingsagenda.
- Zorg voor stevigere toerusting van de lokale teams in gemeenten om ook complexere problematiek vroegtijdig te onderkennen, de juiste hulp in te zetten en zicht te houden op veiligheid van kinderen en gezinnen.

Voor de langere termijn is een aanpak nodig die zorgt voor integrale hulp aan gezinnen met complexe problemen. Hulp in brede zin, van bestaanszekerheden als wonen, dagbesteding en inkomen tot tijdige en passende hulp en behandeling door zorgaanbieders en GGZ. Met commitment van alle betrokken partijen op gezamenlijk te behalen resultaten.

Het is nog niet te laat. Laten we met besef van urgentie nú eerst werk maken van het realiseren van voldoende passende hulp.

Wij voelen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en willen die waarmaken. Voor kinderen en hun gezinnen. Wij rekenen op u. Zij rekenen op u.

Met vriendelijke groet,

Herke Elbers
Raad voor de Kinderbescherming

Hendrika de Vries
*Regiecentrum Bescherming en Veiligheid
Friesland*

Ruud Brinkman
Jeugdbescherming Overijssel

Rinda den Besten
Jeugdbescherming Brabant

Arina Kruithof
Jeugdbescherming Rotterdam-Rijnmond

Nico Plitscher
Bureau Jeugdzorg Limburg

Pim Croiset van Uchelen en Mariëll Visbeen
Partners voor Jeugd

Monique Nollen en Hans-Martin Don
*Leger des Heils Jeugdbescherming en -
reclassering*

Nathalie Kramers
Jeugdbescherming Noord

Sigrid van de Poel en Claire Vlug
Jeugdbescherming Regio Amsterdam

Astrid Rotering
Jeugdbescherming West

Arno Lelieveld
Jeugdbescherming Gelderland